
Lyžařský orientační běh jako tréninkový prostředek v orientačním běhu?

ROMAN HORYNA, TRENÉR RDJ A VD LOB

-
- Když je sníh, tak se lyžuje...nejen do školy.. ;-)

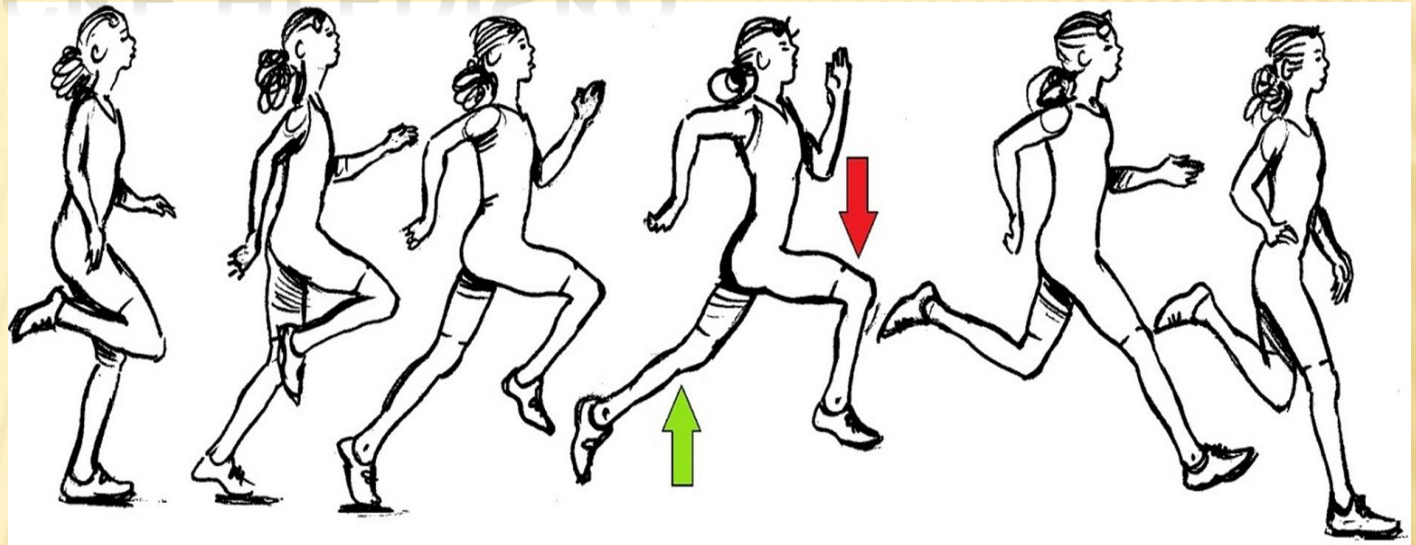
<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10116288585-archiv-ct24/218411058210003/obsah/597979-do-skoly-na-lyzich-1946>

ZKŘÍŽENÝ KVADRUPEDÁLNÍ A BIPEDÁLNÍ LOKOMOČNÍ VZOR

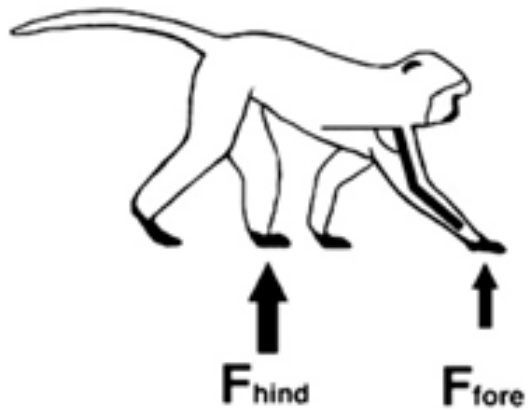

- „Chůze člověka se v podstatě podobá pohybu čtyřnohých zvířat pohybujících nohama do kříže jako například klusající kůň. Stejně tak člověk hýbe do kříže čtyřmi končetinami, to znamená, vykročí-li pravou nohou, dá dopředu levou paži a naopak.“
- Leonardo da Vinci (1452 – 1519)

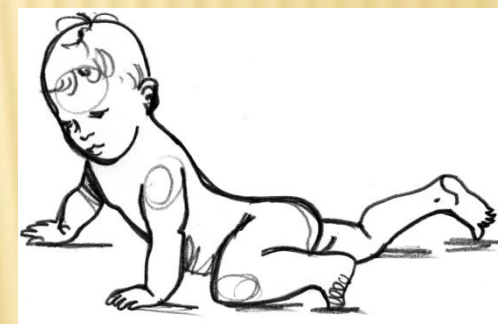
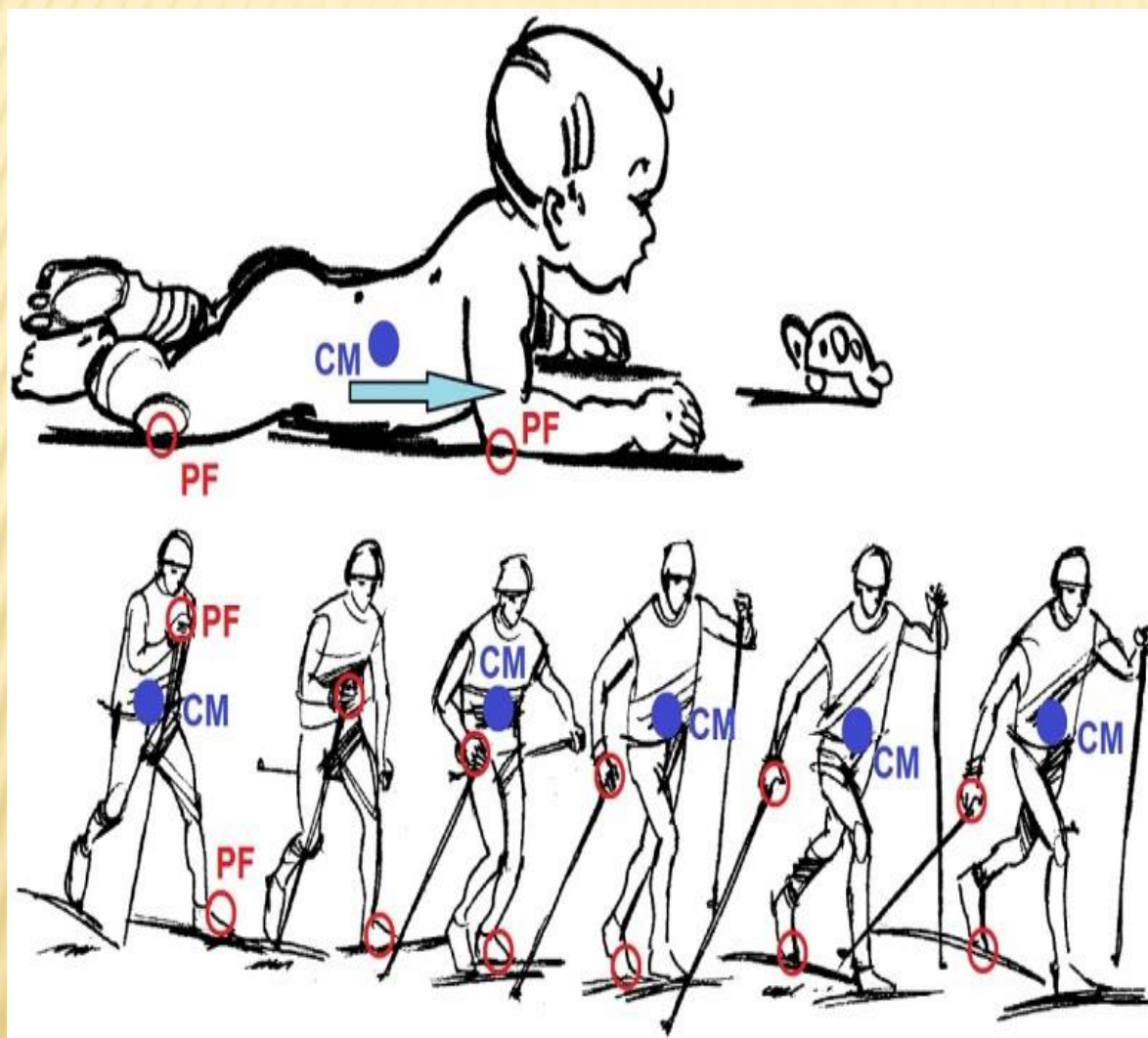
FYLOGENETICKÉ HLEDISKO

LH (3) (2) LF
RH (1) (4) RF

ONTOGENETICKÉ HLEDISKO

TRÉNINKOVÉ PROSTŘEDKY PRO OB

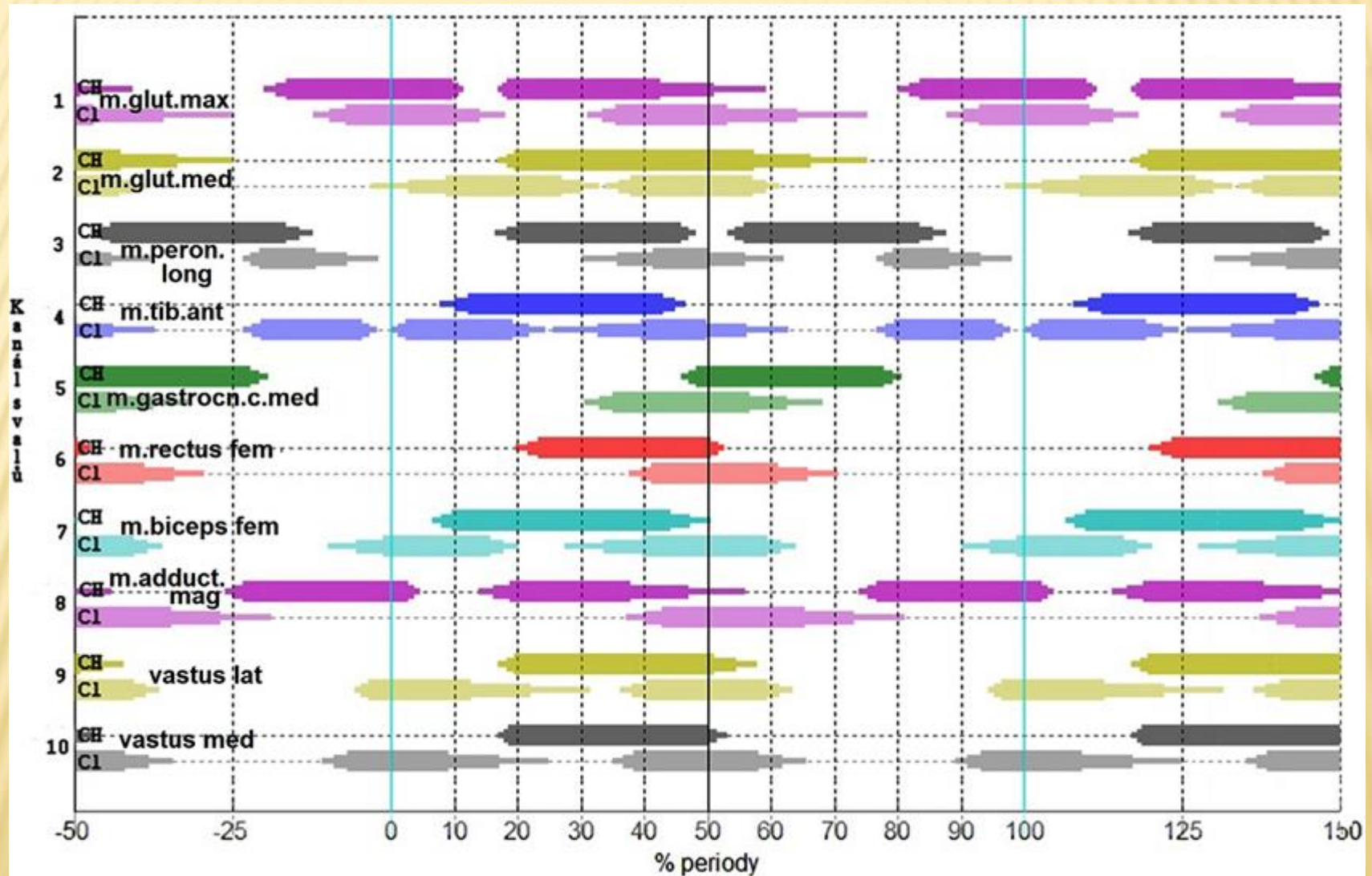
- **Obecné** (cokoliv, co zvyšuje silovou vytrvalost – např. běh na lyžích)
- **Specifické** (běh - nejlépe v terénu)

Specifickým tréninkovým prostředkem pro o-běžce na lyžích i o-běžce jsou imitace, popř. běh s holemi

<https://www.youtube.com/watch?v=85kG3r8gYWI>

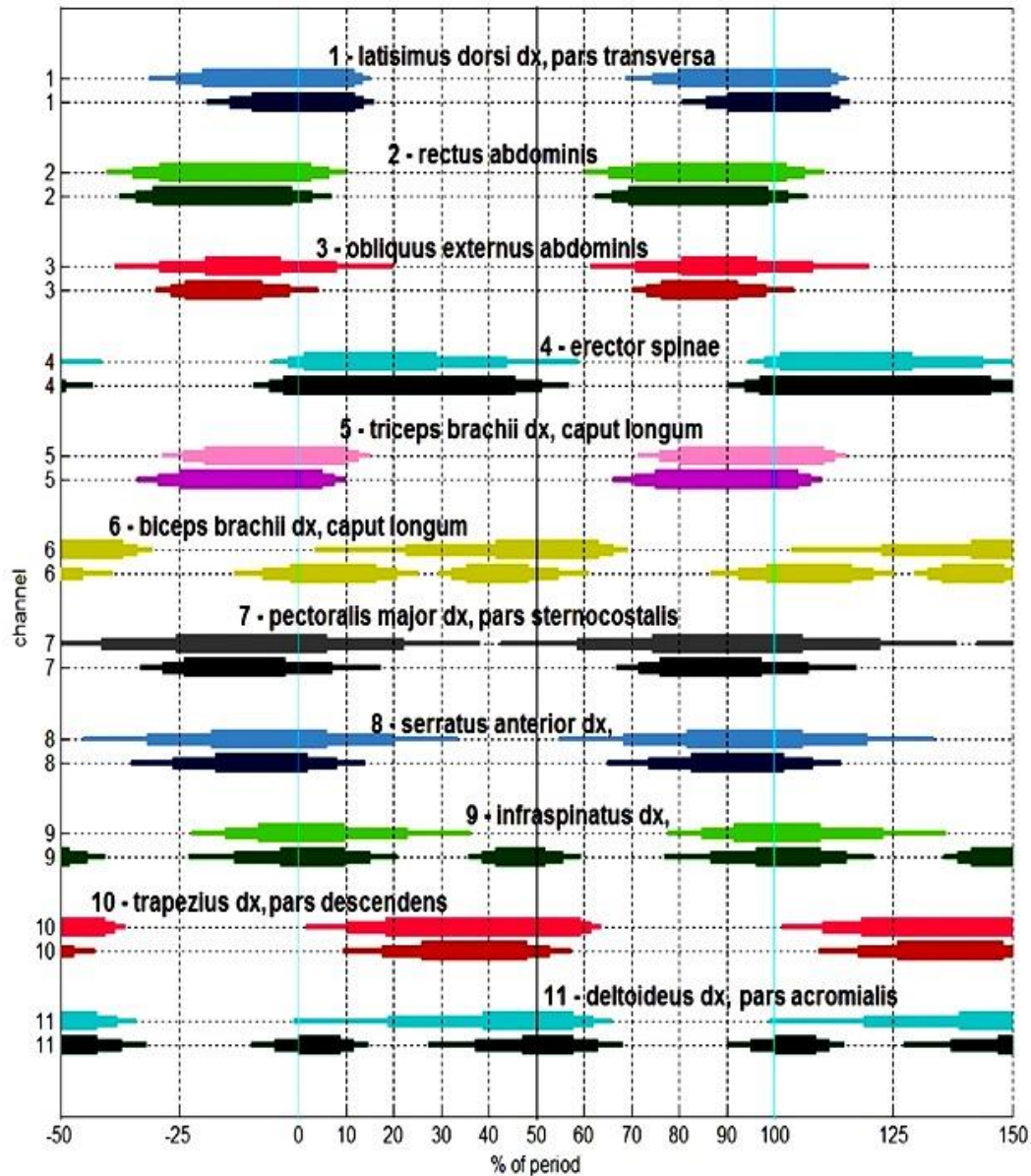
Specifická tréninkového prostředku spočívá v podobných kinematických (vizuálních) a kineziologických (svalových) charakteristikách

TIMING SVALŮ BĚH X BĚH NA LYŽÍCH (STRÍDÁK)

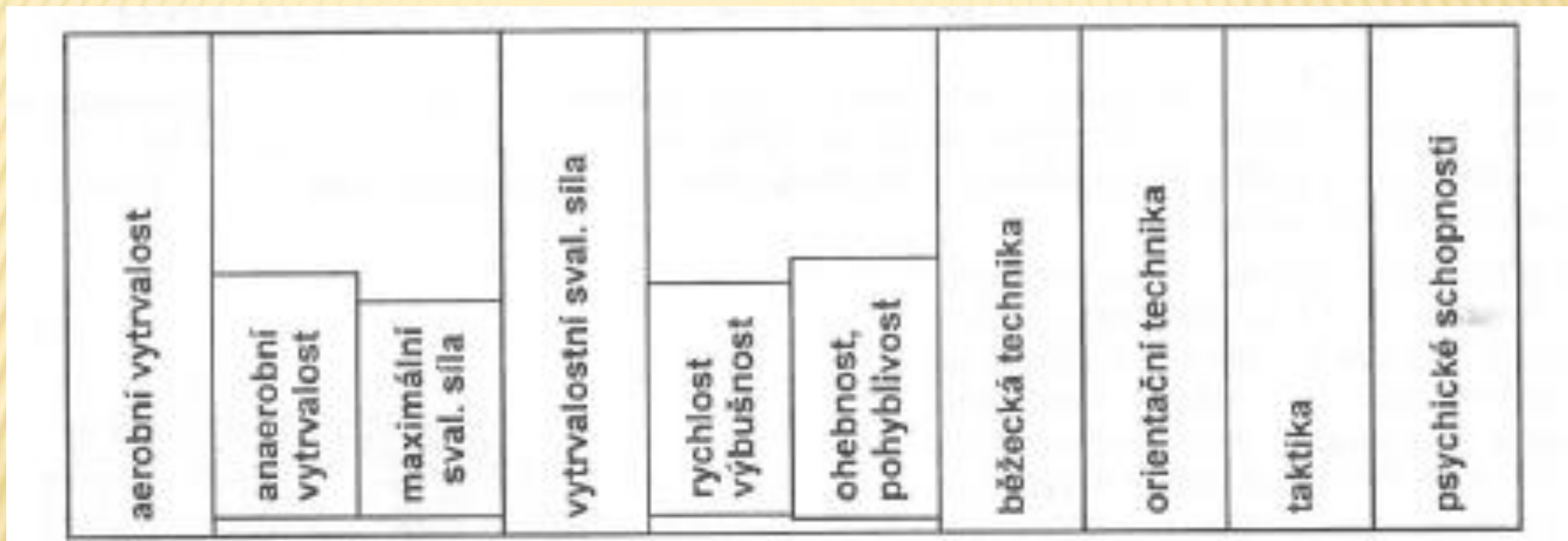
TIMING SVALŮ BRUSLENÍ 1_1 X PROSTÁ SOUPAŽ

1_1_Proband1_pokus1.mat, 1_1_Proband1_pokus2.mat, Proband 1, average intervals of muscle activity, triangles
prostá soupaž_Proband1_pokus1.mat, prostá soupaž_Proband1_pokus2.mat, Proband 1, prosta soupaz, average intervals of muscle activity, triangles

DŮLEŽITOST JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK TRÉNINKU V OB (GJERSET, JOHANSEN, 1999)

SLOŽKY TRÉNINKU V LOB ODPOVÍDAJÍ TĚTO CHARAKTERISTICE + OBRATNOST, KTEROU O-BĚŽCI TAKÉ POTŘEBUJÍ (PRŮBĚH HUSTNÍKEM, PŘESKOKY PŘEKÁŽEK, APOD.)

AEROBNÍ VYTRVALOST

- Silově vytrvalostní disciplíny
- $\dot{V}O_2$ max – nejlepší OB a LOB běžci
80 ml/kg/min
- % podíl $\dot{V}O_2$ max – trénink kolem anaerobního prahu
- 75 % tréninkového času v intenzitách 60-82%
- 15 % tréninkového času v intenzitách 82-97%
(intervaly, souvislá tempa, závody)

ANAEROBNÍ VYTRVALOST

- Specifická spíše pro běžce na lyžích – sprintery (maximálně 3 ´ minutové zatížení)
- V OB a LOB důležité kvůli laktátové toleranci, snášení bolesti a mapové koncentraci v zakyselení (kopce, trháky, spurty)
- Trénink především v závodním období

MAXIMÁLNÍ SÍLA

- předpokladem je hypertrofie svalů
- vhodné až od juniorů
- zapojení více motorických jednotek (ekonomičtější pohyb)
- a) Větší produkce síly – rychlejší pohyb za stávajících metabolických podmínek
- b) Menší relativní síla za stávající rychlosti
- OB – lower body
- LOB – lower, upper body

VYTRVALOSTNÍ SÍLA

- Zaměření na proximální část těla x distální – posílení hlubokého stabilizačního systému
- Prkno, bosu, flow in, TRX, snackline, medicinball
- Důležitější než tahání gum – to už si můžu dát rovnou soupaže na kolcích
- Význam pro o-běžce na měkké podložce (písek, bažiny)

RYCHLOST, VÝBUŠNOST

- Absolutní rychlost má význam pro sprintové disciplíny, hromadné starty, spurty
- Rychlost je důležité podchytit už v žákovském věku (9-13 let)
- Krátké úseky 8-15“ (i vložené do pomalého tempa)
- Výbušnost - dynamika dolních končetin – skákané imitace, integrace do tréninku maximální síly

OBRATNOST, POHYBLIVOST

- Obratnost - relevantní v LOB (částečně i v OB)
  - rozvoj souvisí se zlatým věkem motoriky (8-13 let)
  - Pohyblivost důležitá v OB i LOB
- výhoda LOB – komplexní svalový rozvoj, včetně fázických svalů (s tendencí k ochabování)
- x OB rozvoj svalů více posturálních (s tendencí ke zkracování)

TECHNIKA LOKOMOCE

- Docilita (schopnost přiblížit se technické dokonalosti)
- Závisí na koordinačních schopnostech jedince (obratnost) ale i fyzických předpokladech (např. dynamická rovnováha na jedné lyži – silné hluboké stabilizátory, retroverze pánve – silné břišní svaly)

TECHNIKA NAVIGACE

- LOB nejpodobnější sprintu v OB (výběr horizontálních a vertikálních variant)
- Méně klasice
- Nejméně middlu

Stejně v obou disciplínách: udržení koncentrace a pozornosti při mapovém tréninku a v závodě, periferní vidění – paseka, bažina, vrstevnice,...

TAKTIKA

- Před závodem
- Při závodě
- Po závodě

Podobné v OB i v LOB

PSYCHIKA

- Předstartovní stavy
- Průběh závodu
- Pozávodní stavy

Podobné v OB i v LOB

ZÁVĚR

- LOB (běžky) jsou ideálním tréninkovým prostředkem orientáka v zimním období (XII-II) jak z hlediska „fitness“ tak i „wellness“ (šetření pohybového aparátu)
- Doporučuji nejen reprezentantům v OB (zejména do završení kategorie DH18) využít LOB (běžky) jako tréninkový i závodní prostředek